

III.

Je tedy možno i v případě na začátku vylíčeném s úspěchem zastávat názor, že se lhůta nepočítá ode dne, kdy se žalobce dověděl o nových důkazních prostředcích. Též zde nutno vycházeti od toho dne, kdy rozhodnutí o odmítnutí žádosti za opětné zahájení řízení podle § 194 c. s. ř. nabylo právní moci; neboť dříve nemohl žalobce vědět, že nebude moci nový důkaz normálním způsobem uplatňovati v původním řízení. Jistoty o tom nabude teprve pravoplatným odmítnutím své žádosti za opětné zahájení řízení. Teprve od tohoto okamžiku byl žalobce s to nabídnouti nový důkaz žalobou o obnovu, takže je tato přípustna i když již uplynula konečná lhůta, počítáno od okamžiku, kdy se o novém důkazním prostředku dověděl.

Dr. Karel Rafael.

D E N Í K.

Významu procesních forem a jejich porušení věnována je pozoruhodná úvaha prof. H o r y v lednovém čísle »Soudcovských listů«. Autor výstižně poznamenává, že »je v tom hluboká moudrost, věky posvěcená, když stát sám, čerpaje ze zkušeností dřívějších dob a hledě k potřebám své doby a jejím názorům o tom, co jest nejvhodnějším, napřed, a pro všechny případy téže neb podobné povahy sám předepíše soudům a ovšem i stranám, jak mají při hledání a nalézání práva postupovati . . . S t r a n y vědí už napřed, jak mají a musí před soudem postupovati, čímž nabývají j i s t o t y, že postupující tak, jak je předepsáno, zavazují soud k činnosti, o niž jim jde, a že nejsou závislé na jeho vůli, ochotě, uznání, náladě a p. S o u d ů m se tím, že je předepsán zákonem určitý postup, usnadňuje cesta k nalezení práva, zmenšuje se jejich odpovědnost, ale staví se jim také hráz proti zneužití jejich postavení . . .« Slova tato vystihují ve skutečnosti daleko více než podává nadpis článku: vymezují význam zákonného práva vůbec, jehož výhody třeba zdůrazniti právě v době nynější, kdy slýcháme tak často výtky, že i nejvyšší soudní tribunály obětují nezřídka jasné znění zákona domnělé sociální účelnosti, osobující si suverenní postavení zákonodárce. Nad tím by bylo třeba se zamysleti i tehdy, kdyby takové výtky byly oprávněny jen z nepatrné části. Vymyká se z rámce této poznámky zabývati se příčinami těchto zjevů, které jistě mnoho by vysvětlily, ne-li omluvily, a nelze tu načrtnouti ani zhruba

obúžný problém t. zv. volného práva, pro jehož intuitivní, zákonem nespoutané rozhodování jak se zdá plaiduje v témže časopise »Index campestris« úvalu trochu nesouvislou. Bude však sotva pochybno, že princip volného práva nejméně odpovídá dnešní neklidné době, přesycené politickým stranictvím, které bylo dokonce vytýkáno i soudům, strážcům práva. Zákon právě dnes má a může být zárukou právní jistoty a hrází úředních přehmatů. A jestliže některá jeho ustanovení neodpovídají změněným poměrům a požadavkům společenským, platí mutatis mutandis slova citovaného článku »Shledá-li stát, že jisté formální předpisy nejeví se už vhodnými . . . má jiný prostředek v ruce: nechť přistoupí ke změně zákona nevyhovujícího. Toť prostředek účinný, ale také prostředek jediný.«

Pohledávky nemoc. pojišťoven v řízení vyrovnacím. Nemocenská pojišťovna N. byla v pochybnosti, jak má se nakládati s pohledávkami jejími ve vyrovnávacím řízení, poněvadž dosavadní používání §§ 149, 150 a 157 konk. ř. na řízení vyrovnávací je popíráno, čímž nemocenským pojišťovnám působí se značné hmotné ztráty. Věcí touto zabývalo se ministerstvo spravedlnosti, které vydalo zvláštní výnos z 22. října 1926 č. 42.144 tohoto obsahu:

Na dotaz o tom, zdali i za platného práva lze podle § 63 vyr. ř. obdobným použitím předpisu § 150, odst. 1. konk. řádu odpírati potvrzení vyrovnání přijatého věřiteli, nebyly-li přednostní pohledávky zajištěny, nutno odpověděti záporně. Podle § 63 vyr. ř., má totiž býti, pokud neustanovuje vyrovnávací řád nic jiného, obdobně použito ustanovení řádu konkursního a není-li jich, civilního řádu soudního a jurisdikční normy a jejich uvozovacích zákonů. Těmito podpůrnými prameny právními mohou ovšem býti vyplněny nejprve jen mezery v oboru normálních předpisů, potřebných pro řízení vyrovnací, nemůže však býti pochybností o tom, že i pro obor hmotného práva vyrovnacího lze připustiti obdobné použití především konkursního řádu, pak i jiných sokromo-právních zákonů, vždy však jen potud, pokud vyrovnací řád sám neustanovuje jinak.

V § 23 čís. 1 až 5 vyr. ř. jest uvedena řada nároků a pohledávek, jež požívají ve vyrovnacím řízení přednostního práva. Toto jejich přednostní právo spočívá v tom, že nejsou zahájením vyrovnacího řízení nijak dotčeny (§ 10, odst. 4. vyr. ř.). Nejsou tedy pohledávkami vyrovnacími, nejsou účastny vyrovnacího řízení, uchovávají si plně svůj obsah i splatnost s celým příslušenstvím, mohou i za vyrovnacího řízení býti vymáhány, neb může pro ně nabyto býti soudcovského práva zástavního